Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

28. aprill 2022*

Eelotsusetaotlus – Põllumajandustoodete ühine turukorraldus – Vein – Määrus (EÜ) nr 1308/2013 – Turustamiseeskirjad – Artikkel 80 – Veinivalmistustavad – Turustamiskeeld – Artikkel 90 – Veiniimport – Määrus (EÜ) nr 555/2008 – Artikkel 43 – Dokument V I 1 – Sertifikaat, mille kohaselt veinipartiid on toodetud kooskõlas soovitatud või lubatud veinivalmistustavadega – Tõendusjõud – Määrus (EÜ) nr 1306/2013 – Artikli 89 lõige 4 – Sanktsioonid – Loata veinivalmistustavade järgi valmistatud vein – Vastutusest vabastamine – Tõendamiskoormis

Kohtuasjas C-86/20,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Krajský soud v Brně (Brno maakonnakohus, Tšehhi Vabariik) 14. jaanuari 2020. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 18. veebruaril 2020, menetluses

Vinařství U Kapličky s. r. o.

versus

Státní zemědělská a potravinářská inspekce,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: Euroopa Kohtu asepresident L. Bay Larsen (ettekandja) esimese koja presidendi ülesannetes, kohtunikud J.-C. Bonichot ja M. Safjan,

kohtujurist: A. Rantos,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– Vinařství U Kapličky s. r. o., esindaja: *advokát* V. Mihalík,

– Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek, J. Vláčil ja J. Pavliš,

– Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* C. Gerardis,

* Kohtumenetluse keel: tšehhi.

– Euroopa Komisjon, esindajad: B. Hofstötter ja K. Walkerová,

olles 2. septembri 2021. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada komisjoni 27. juuni 2008. aasta määrust (EÜ) nr 555/2008, milles sätestatakse veinituru ühist korraldust käsitleva nõukogu määruse (EÜ) nr 479/2008 üksikasjalikud rakenduseeskirjad veinisektoris seoses toetusprogrammide, kolmandate riikidega kauplemise, tootmisvõimsuse ja kontrollidega (ELT 2008, L 170, lk 1).

2 Eelotsusetaotlus on esitatud Tšehhi äriühingu Vinařství U Kapličky s. r. o. ja Státní zemědělská a potravinářská inspekce, ústřední inspektoráti (põllumajandusliku toidutööstuse riikliku kontrolliasutuse keskinspektsioon, Tšehhi Vabariik) (edaspidi „keskinspektsioon“) vahelises kohtuvaidluses trahvi üle, mille nimetatud asutus määras sellele äriühingule Moldovast pärit niisuguste veinipartiide ringlusse laskmise eest, mis on toodetud veinivalmistustavade järgi, mis ei ole liidu õiguse järgi lubatud.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Määrus (EÜ) nr 479/2008

3 Nõukogu 29. aprilli 2008. aasta määruse (EÜ) nr 479/2008, mis käsitleb veinituru ühist korraldust ja millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 1493/1999, (EÜ) nr 1782/2003, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 3/2008 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EMÜ) nr 2392/86 ja (EÜ) nr 1493/1999 (ELT 2008, L 148, lk 1), artiklis 82 oli ette nähtud:

„1. Kui ei ole sätestatud teisiti, eelkõige [ELTL artikli 218] kohaselt sõlmitud lepingutes, kohaldatakse vajaduse korral käesoleva määruse III jaotise III ja IV peatükiga ning käesoleva määruse artikli 25 lõikega 2 ettenähtud päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid ning märgistamist käsitlevaid sätteid CN-koodide 2009 61, 2009 69 ja 2204 alla kuuluvate ühendusse imporditavate toodete suhtes.

2. Kui [ELTL artikli 218] kohaselt sõlmitud lepingutes ei ole sätestatud teisiti, toodetakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tooteid kooskõlas [Rahvusvahelise Viinamarja- ja Veiniorganisatsiooni] soovitatud ja avaldatud või ühenduse poolt käesoleva määruse ja selle rakendusmeetmete kohaselt lubatud veinivalmistustavadega.

3. Lõikes 1 osutatud toodete importimisel tuleb esitada:

a) lõigetes 1 ja 2 osutatud tingimuste täitmist tõendav sertifikaat, mille koostab komisjoni poolt avaldatavasse nimekirja kantud pädev asutus toote päritolumaal;

b) toote päritolumaa määratud asutuse või osakonna koostatud analüüsiaruanne, kui toode on ette nähtud otsetarbimiseks.“

4 See määrus tunnistati kehtetuks nõukogu 25. mai 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 491/2009, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus) (ELT 2009, L 154, lk 1).

5 Määruse nr 491/2009 artikli 3 lõike 1 teises lõigus on täpsustatud, et viiteid määrusele nr 479/2008 käsitatakse viidetena nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määrusele (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus) (ELT 2007, L 299, lk 1), mida on muudetud määrusega nr 491/2009 (edaspidi „määrus nr 1234/2007“), ja neid loetakse vastavalt määruse nr 1234/2007 XXII lisas esitatud vastavustabelitele.

6 Määruse nr 1234/2007 XXII lisa punktis 47 toodud vastavustabeli kohaselt vastab määruse nr 479/2008 artikkel 82 määruse nr 1234/2007 artiklile 158a.

Määrus nr 555/2008

7 Määruse nr 555/2008 artikli 1 lõige 1 oli sõnastatud järgmiselt:

„Käesoleva määrusega sätestatakse järgmiste määruse (EÜ) nr 479/2008 sätete rakenduseeskirjad:

[…]

b) kauplemine kolmandate riikidega (IV jaotis),

[…]“.

8 Määruse nr 555/2008 artiklis 40 oli sätestatud:

„Määruse [nr 479/2008] artikli 82 lõike 3 punktides a ja b osutatud sertifikaat ja analüüsiaruanne moodustavad ühe dokumendi, mille:

a) sertifikaadi osa koostab selle kolmanda riigi asutus, kust tooted on pärit;

b) analüüsiaruande osa koostab selle kolmanda riigi poolt tunnustatud ametlik labor, kust tooted on pärit.“

9 Määruse nr 555/2008 artikli 43 lõige 1 sätestas:

„Iga ühendusse importimiseks ettenähtud saadetise kohta koostatakse sertifikaat ja analüüsiaruanne ühtse dokumendina V I 1.

Esimeses lõigus osutatud dokument koostatakse vormil V I 1, mis vastab IX lisas esitatud näidisele. Sellele kirjutab alla ametiasutuse ametiisik ja artiklis 48 osutatud tunnustatud labori ametnik.“

10 Selle määruse artikli 47 lõike 1 esimeses lõigus oli sätestatud:

„Asjaomase partii vabasse ringlusse lubamiseks nõutavate tolliformaalsuste täitmisel antakse vormi V I 1 või väljavõtte V I 2 originaaleksemplar ja koopia üle selle liikmesriigi pädevale ametiasustusele, kus kõnealused tolliformaalsused täideti.“

11 Nimetatud määruse IX lisas sisaldunud vormi V I 1 lahter 9 „Tõend“ oli sõnastatud järgmiselt:

„Eespool kirjeldatud toode […] □ on/□ ei ole ette nähtud otsetarbimiseks, vastab ühenduse määratlusele või viinamarjaveinitoodete kategooriatele ning on toodetud vastavalt □ [Rahvusvahelise Viinamarja- ja Veiniorganisatsiooni] soovitatud ja avaldatud/□ ühenduses lubatud veinivalmistustavadele. […]

Ametiasutuse täielik nimi ja aadress: Koht ja kuupäev:

Ametiisiku allkiri, nimi ja ametinimetus: Tempel:“.

12 Komisjoni 11. detsembri 2017. aasta delegeeritud määruse (EL) 2018/273, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 viinapuude istutuseks antavate lubade süsteemi, istandusregistri, saatedokumentide ja sertifitseerimise, sissetulevate ja väljaminevate kaupade registri, kohustuslike deklaratsioonide, teavituste ja teabe avaldamise osas, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 asjakohase kontrolli ja karistuste osas ning millega muudetakse komisjoni määrusi (EÜ) nr 555/2008, (EÜ) nr 606/2009 ja (EÜ) nr 607/2009 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 436/2009 ja komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2015/560 (ELT L 58, 28.2.2018, lk 1), artikli 52 kohaselt tühistati muu hulgas määruse nr 555/2008 artiklid 1 ja 38–54 ning IX lisa.

13 Delegeeritud määruse 2018/273 artiklis 56 on täpsustatud, et see määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Määrus (EL) nr 1306/2013

14 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT 2013, L 347, lk 549; parandus ELT 2016, L 130, lk 5), artikli 64 lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Seoses artikli 63 lõikes 2 osutatud halduskaristustega kohaldatakse käesolevat artiklit põllumajandusalaste sektoripõhiste õigusaktide kohaldamisest tulenevate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide, kulukohustuste või muude kohustustega seotud mittevastavuste korral, välja arvatud nende puhul, millele on osutatud käesoleva jaotise II peatüki artiklites 67–78 ja VI jaotise artiklites 91–101, ning nende puhul, mille suhtes kohaldatakse artikli 89 lõigetes 3 ja 4 sätestatud karistusi.

2. Halduskaristust ei kohaldata:

a) kui mittevastavuse põhjuseks on vääramatu jõud;

b) kui mittevastavuse põhjuseks on artikli 59 lõikes 6 osutatud ilmselged vead;

c) kui mittevastavuse põhjuseks on pädeva asutuse või muu asutuse viga ja kui võib põhjendatult eeldada, et asjaomane isik, keda halduskaristus puudutab, ei oleks saanud viga avastada;

d) kui asjaomane isik suudab pädevale asutusele rahuldaval viisil tõendada, et ta ei ole süüdi lõikes 1 osutatud kohustustega seotud mittevastavuses või kui pädev asutus on jõudnud muul viisil veendumuseni, et asjaomane isik ei ole süüdi;

[…]“.

15 Sama määruse artikli 89 lõikes 4 on sätestatud:

„Ilma et see piiraks artikli 64 alusel vastu võetud veinisektorit käsitlevate õigusaktide kohaldamist, kohaldavad liikmesriigid veinisektorit käsitlevate liidu eeskirjade rikkumise korral proportsionaalseid, tõhusaid ja hoiatavaid halduskaristusi. Selliseid karistusi ei kohaldata artikli 64 lõike 2 punktides a–d nimetatud juhtudel ja kui mittevastavus on kergemat laadi.“

Määrus (EL) nr 1308/2013

16 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT 2013, L 347, lk 671), artikli 80 lõigetes 1–3 on sätestatud:

„1. VII lisa II osas loetletud toodete valmistamiseks ja säilitamiseks liidus kasutatakse üksnes veinivalmistustavasid, mis on lubatud VIII lisa kohaselt ning sätestatud artikli 75 lõike 3 punktis g ning artikli 83 lõigetes 2 ja 3.

[…]

Lubatud veinivalmistustavasid võib kasutada üksnes kõnealuste toodete asjakohase valmistamise, säilitamise või töötlemise tagamiseks.

VII lisa II osas loetletud tooteid valmistatakse liidus vastavalt VIII lisas sätestatud eeskirjadele.

2. Liidus ei tohi turustada VII lisa II osas loetletud tooteid, kui:

a) nende puhul on kasutatud veinivalmistustavasid, mis ei ole liidus lubatud;

b) nende puhul on kasutatud veinivalmistustavasid, mis ei ole riiklikul tasandil lubatud, või

c) nende puhul ei ole järgitud VIII lisas sätestatud eeskirju.

[…]

3. Komisjon, lubades veinivalmistustavade kasutamist vastavalt artikli 75 lõike 3 punktis g osutatud menetlusele:

a) arvestab Rahvusvahelise Viinamarja- ja Veiniorganisatsiooni soovitatud ja avaldatud veinivalmistustavasid ning selliste veinivalmistustavade katselise kasutamise tulemusi, mille kasutamiseks ei ole veel luba antud;

[…]

f) järgib üldeeskirju, milles käsitletakse VIII lisas sätestatud veinivalmistustavasid ja eeskirju.“

17 Määruse artikkel 90 on sõnastatud nii:

„1. Kui [EL] toimimise lepingu kohaselt sõlmitud rahvusvahelistes lepingutes ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse käesoleva peatüki 2. jaos sätestatud veini päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid ja märgistust käsitlevaid sätteid ning käesoleva määruse artiklis 78 osutatud mõisteid, nimetusi ja müüginimetusi CN-koodide 2009 61, 2009 69 ja 2204 alla kuuluvate liitu imporditavate toodete suhtes.

2. Kui [EL] toimimise lepingu kohaselt sõlmitud rahvusvahelistes lepingutes ei ole sätestatud teisiti, toodetakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tooteid kooskõlas käesoleva määruse kohaselt liidu lubatud veinivalmistustavadega või, enne artikli 80 lõike 3 kohase loa saamist, kooskõlas Rahvusvahelise Viinamarja- ja Veiniorganisatsiooni soovitatud ja avaldatud veinivalmistustavadega.

3. Lõikes 1 osutatud toodete importimisel tuleb esitada:

a) lõigetes 1 ja 2 osutatud tingimuste täitmist tõendav sertifikaat, mille peab toote päritolumaal koostama pädev asutus ja mis on lisatud komisjoni avaldatavasse loetellu;

b) toote päritoluriigi määratud asutuse või osakonna koostatud analüüsiaruanne, kui toode on mõeldud otsetarbimiseks.“

18 Määruse artikli 230 lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Määrus [nr 1234/2007] tunnistatakse kehtetuks.

[…]

2. Viiteid määrusele [nr 1234/2007] käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ja määrusele [nr 1306/2013] ning neid loetakse vastavalt käesoleva määruse XIV lisas sätestatud vastavustabelile.“

19 Määruse nr 1308/2013 I lisa XII osa näeb ette:

„Veinisektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood		Kirjeldus
a)	2009 61 2009 69	Viinamarjamahl (k.a viinamarjavirre)
	[…]	[…]
b)	ex 2204	Viinamarjaveinid värsketest viinamarjadest, k.a kangendatud veinid; viinamarjavirre, v.a rubriiki 2009 kuuluv, välja arvatud alamrubriikidesse 2204 30 92, 2204 30 94, 2204 30 96 ja 2204 30 98 kuuluv muu viinamarjavirre
[…]	[…]	[…]“.

20 Määruse VII lisa II osa punkt 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Vein

„Vein“ – ainult värskete purustatud või purustamata viinamarjade või viinamarjavirde täielikul või osalisel käärimisel saadud saadus.

[…]“.

21 Määruse VIII lisa „Artiklis 80 osutatud veinivalmistustavad“ I osa punktis A on ette nähtud:

„Rikastamise piirmäärad

1. Kui ilmastikutingimused teatavates liidu viinamarjakasvatusvööndites seda nõuavad, võivad asjaomased liikmesriigid lubada artikli 81 kohaselt liigitatavatest viinamarjasortidest saadud värskete viinamarjade, viinamarjavirde, kääriva viinamarjavirde, kääriva toorveini ja veini naturaalse alkoholisisalduse suurendamist mahuprotsentides.

2. Naturaalse alkoholisisalduse tõusu mahuprotsentides võib saavutada B jaos osutatud veinivalmistustavade abil ja see ei tohi ületada:
   a) 3 mahuprotsenti viinamarjakasvatusvööndis A;
   b) 2 mahuprotsenti viinamarjakasvatusvööndis B;
   c) 1,5 mahuprotsenti viinamarjakasvatusvööndis C.

[…]“.

22 Sama määruse VIII lisa II osa on sõnastatud järgmiselt:

„A. Üldised märkused

1. Lubatud veinivalmistustavade kohaselt ei ole vee lisamine lubatud, välja arvatud juhul, kui seda nõuab tehniline erivajadus.

[…]

C. Veinide segamine

Kolmandast riigist pärineva veini kupaaž liidust pärineva veiniga ning kolmandatest riikidest pärinevate veinide omavaheline kupaaž on liidu territooriumil keelatud.

[…]“.

23 Määruse nr 1308/2013 XIV lisas esitatud vastavustabeli kohaselt vastab määruse nr 1234/2007 artikkel 158a määruse nr 1308/2013 artiklile 90.

Tšehhi õigus

24 Seaduse nr 321/2004 viinamarjakasvatuse ja veinitootmise kohta (zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství) redaktsioonis, mis kuulub põhikohtuasja ajaolude suhtes kohaldamisele, on § 39 lõike 1 punktis ff sätestatud:

„Juriidiline või füüsiline isik toote tootja või turustajana paneb toime haldusrikkumise, kui ta rikub viinamarjakasvatust, veinitootmist või veini turustamist reguleerivas [liidu] sättes ette nähtud kohustust.“

25 Viinamarjakasvatuse ja veinikasvatuse seaduse § 40 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Juriidilist isikut ei peeta vastutavaks haldusrikkumise eest, kui ta tõendab, et ta ei jätnud tegemata ühtki omapoolset nõutavat pingutust kohustuse rikkumise ärahoidmiseks.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

26 Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Inspektorát v Brně (Tšehhi Vabariigi põllumajandusliku toidutööstuse riikliku kontrolliasutuse Brno osakond) määras 14. jaanuari 2016. aasta otsusega Vinařství U Kapličkyle trahvi summas 2 100 000 Tšehhi krooni (CZK) (ligikaudu 80 000 eurot) ning nõudis, et viimane hüvitaks talle laboratoorsete analüüsidega seotud kulud 86 420 Tšehhi krooni ulatuses (umbes 3000 eurot), kuna see ettevõtja oli lasknud määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõike 2 punkti a rikkudes Tšehhi Vabariigis ringlusse Moldovast imporditud veinipartiid, mille puhul oli kasutatud veinivalmistustavasid, mis ei ole lubatud, ning teatavail juhtudel Moldovast imporditud veinipartiid, mis ei vastanud selle määruse VIII lisas kehtestatud eeskirjadele, rikkudes selle määruse artikli 80 lõike 2 punkti c.

27 Vinařství U Kapličky juures tehtud kontrolli käigus võetud proovide laborikatsete põhjal tuvastas põllumajandusliku toidutööstuse riikliku kontrolliasutuse Brno osakond, et asjaomaste veinipartiide puhul esines erineval määral mittevastavusi nõuetele, mis kehtivad lubatud veinivalmistustavade suhtes, eelkõige seetõttu, et naturaalse alkoholisisalduse tõus mahuprotsentides ületas 3 mahuprotsenti.

28 Keskinspektsioon jättis 4. augusti 2016. aasta otsusega rahuldamata vaide, mille Vinařství U Kapličky oli esitanud 14. jaanuari 2016. aasta otsuse peale.

29 Vinařství U Kapličky esitas 4. augusti 2016. aasta otsuse peale kaebuse Krajský soud v Brněle (Brno maakonnakohus, Tšehhi Vabariik), väites eelkõige, et keskinspektsioon oleks pidanud ta vabastama vastutusest rikkumiste eest, mida talle ette heidetakse, kuna on olemas dokumendid V I 1, mille Moldova pädevad ametiasutused koostasid asjaomaste veinipartiide kohta määruse nr 555/2008 alusel.

30 Krajský soud v Brně (Brno maakonnakohus) tühistas 26. aprillil 2018 keskinspektsiooni 4. augusti 2016. aasta otsuse ja saatis asja viimasele tagasi. Nimetatud kohus otsustas sellega seoses, et põhimõtteliselt ei olnud välistatud, et Vinařství U Kapličky võib vabaneda vastutusest rikkumiste eest, mida heidetakse talle ette Moldova pädevate ametiasutuste koostatud dokumentide V I 1 alusel, ning et keskinspektsioon oleks pidanud arvesse võtma muid asjaolusid, et teha kindlaks, kas see äriühing tuleb vabastada vastutusest talle ette heidetavate rikkumiste eest.

31 Keskinspektsioon esitas selle kohtuotsuse peale kassatsioonkaebuse.

32 Nejvyšší správní soud (Tšehhi Vabariigi kõrgeim halduskohus) tühistas 16. augustil 2018 Krajský soud v Brně (Brno maakonnakohus) kohtuotsuse ja saatis kohtuasja viimasele tagasi põhjendusega, et dokument V I 1 kujutab endast pelgalt haldusformaalsust kõnealuste veinipartiide liitu sisenemiseks ning et sellise dokumendi esitamisest ei piisa selleks, et vabastada neid partiisid turustav isik vastutusest etteheidetud rikkumiste eest.

33 Pärast seda kohtuotsust jättis Krajský soud v Brně (Brno maakonnakohus) 21. novembril 2018 rahuldamata kaebuse, mille Vinařství U Kapličky oli keskinspektsiooni 4. augusti 2016. aasta otsuse peale esitanud.

34 Vinařství U Kapličky esitas Krajský soud v Brně (Brno maakonnakohus) otsuse peale kassatsioonkaebuse ja põhiseaduslikkuse järelevalve taotluse.

35 Nejvyšší správní soud (Tšehhi Vabariigi kõrgeim halduskohus) jättis kassatsioonkaebuse 27. märtsil 2019 rahuldamata.

36 Seevastu Ústavní soud (Tšehhi Vabariigi konstitutsioonikohus) tuvastas 5. septembri 2019. aasta kohtuotsusega, et rikutud oli Vinařství U Kapličky õigust õiglasele kohtulikule arutamisele, kuna Nejvyšší správní soud (Tšehhi Vabariigi kõrgeim halduskohus) oli tagasi lükanud selle äriühingu argumendi, et dokumendis V I 1 esitatud sertifikaat on siduv, esitamata enne Euroopa Kohtule ELTL artikli 267 alusel eelotsuse küsimust.

37 Niisuguses kontekstis otsustas Krajský soud v Brně (Brno maakonnakohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas [määruse nr 555/2008] kohaselt väljastatud dokument V I 1, mis sisaldab kolmanda riigi volitatud asutuse sertifikaati, mille kohaselt on toode toodetud vastavalt [Rahvusvahelise Viinamarja- ja Veiniorganisatsiooni] soovitatud ja avaldatud, ühenduses lubatud veinivalmistustavadele, on pelk haldustingimus veini [liidu] territooriumile lubamiseks?

2. Kas liidu õigusega on vastuolus riigisisese õiguse põhimõte, mis võimaldab Moldovast imporditud veiniga kauplejal vabaneda vastutusest rikkumise eest, mis seisneb [liidus] mitte lubatud veinivalmistustavade järgi valmistatud veini turustamises, kui liikmesriigi ametivõimud ei lükka ümber eeldust, et vein on toodetud [liidus] lubatud veinivalmistustavade järgi, mida veinikaupleja võis järeldada Moldova ametiasutuste poolt [määruse nr 555/2008] kohaselt väljastatud dokumendist V I 1?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

38 Esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõike 2 punkte a ja c ning artikli 90 lõike 3 punkti a tuleb tõlgendada nii, et sertifikaat dokumendis V I 1, mis on määruse nr 555/2008 alusel koostatud liitu imporditud veinipartii kohta ja mille kohaselt vastav partii toodeti kooskõlas Rahvusvahelise Viinamarja- ja Veiniorganisatsiooni (edaspidi „OIV“) soovitatud ning avaldatud või liidu poolt lubatud veinivalmistustavadega, on asjakohane selle partii kooskõla hindamisel määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõike 2 punktides a ja c nimetatud veinivalmistustavadega.

39 Kõigepealt tuleb märkida, et nagu nähtub määruse nr 555/2008 artikli 1 lõike 1 punktist b, oli selle määruse eesmärk kehtestada määruse nr 479/2008 teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad, muu hulgas konkreetselt need, mis käsitlevad kaubavahetust kolmandate riikidega.

40 Lisaks, kuigi mitu määruse nr 555/2008 sätet, eelkõige selle artiklid 1 ja 38–54 ning IX lisa, tunnistati kehtetuks delegeeritud määruse 2018/273 artikliga 52, olid need veel jõus vaidlusaluse dokumendi V I 1 koostamise kuupäeval ja põhikohtuasjas kõne all olevate veinipartiide liitu sisenemise kuupäeval, mistõttu võivad need sätted puutuda esitatud küsimustele vastamisel asjasse.

41 Määruse nr 555/2008 artiklis 40, mis asub selle määruse III jaotise II peatükis „Veini, viinamarjamahla ja -virde importimisel kasutatavad sertifikaadid ja analüüsiaruanded“, oli ette nähtud, et määruse nr 479/2008 artikli 82 lõike 3 punktides a ja b osutatud sertifikaat ja analüüsiaruanne moodustavad ühe dokumendi, mille sertifikaadi osa koostab selle kolmanda riigi asutus, kust tooted on pärit.

42 Kuigi see säte viitas määruse nr 479/2008 artiklile 82, tuleb seda viidet – määruse nr 491/2009 artikli 3 lõike 1 teist lõiku ja määruse nr 1308/2013 artikli 230 lõiget 2 arvestades – mõista nii, et sellega peetakse põhikohtuasja asjaolude toimumise aja seisuga silmas sertifikaati ja analüüsiaruannet, millele on viidatud vastavalt määruse nr 1308/2013 artikli 90 lõike 3 punktis a ja artikli 90 lõike 3 punktis b.

43 Määruse nr 1308/2013 artikli 90 lõigetes 1 ja 2 on ette nähtud, et kui EL toimimise lepinguga kooskõlas sõlmitud rahvusvahelistes lepingutes ei ole sätestatud teisiti, tuleb veini toota kooskõlas käesoleva määruse kohaselt liidu lubatud veinivalmistustavadega või – enne komisjonilt neile veinivalmistustavadele artikli 80 lõike 3 kohase loa saamist – kooskõlas OIV soovitatud ja avaldatud veinivalmistustavadega.

44 Määruse nr 1308/2013 artikli 90 lõigetes 1 ja 3 on sätestatud, et veini importimisel tuleb esitada selle artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud tingimuste täitmist tõendav sertifikaat, mille peab toote päritolumaal koostama pädev asutus ja mis on lisatud komisjoni avaldatavasse loetellu, ning toote päritoluriigi määratud asutuse või osakonna koostatud analüüsiaruanne, kui toode on mõeldud otsetarbimiseks.

45 Sellega seoses tuleb märkida, et määruse nr 555/2008 artikli 43 lõikes 1 oli sisuliselt ette nähtud, et käsitletav sertifikaat ja analüüsiaruanne koostatakse iga liitu importimiseks ettenähtud saadetise kohta ühtse dokumendina V I 1 ning et see dokument koostatakse vormil V I 1, mis vastab sama määruse IX lisas esitatud näidisele.

46 Selle näidise 9. lahtris „Tõend“ oli nõutud, et oleks märgitud, kas asjaomane toode on ette nähtud otsetarbimiseks, kas see vastab ühenduse määratlusele viinamarjaveinitoodete kategooriate kohta ning on toodetud vastavalt OIV soovitatud ja avaldatud või liidus lubatud veinivalmistustavadele.

47 Määruse nr 555/2008 artikli 47 lõikes 1 oli sätestatud, et asjaomase partii vabasse ringlusse lubamiseks nõutavate tolliformaalsuste täitmisel antakse vormi V I 1 või väljavõtte V I 2 originaaleksemplar ja koopia üle selle liikmesriigi pädevale ametiasustusele, kelle territooriumil kõnealused tolliformaalsused täideti.

48 Eelnevates punktides viidatud sätetest nähtub, et määruse nr 555/2008 artikli 43 lõikes 1 nimetatud dokument V I 1 oli dokument, mille pidi kõigi liitu imporditavate veinipartiide kohta koostama selle kolmanda riigi pädev asutus, kust oli pärit asjaomane partii, ja mis kuulus esitamisele selle partii vabasse ringlusse lubamiseks nõutavate tolliformaalsuste täitmisel.

49 Nendest sätetest tuleneb samuti, et selle dokumendi eesmärk oli võimaldada tollil kontrollida, kas nimetatud partii vastab tingimustele, millele allus selle liitu importimine, eelkõige määruse nr 1308/2013 artikli 90 lõikes 2 ette nähtud tingimusele, mis käsitleb liidu lubatud või OIV soovitatud ja avaldatud veinivalmistustavade järgimist.

50 Neil asjaoludel tuleb esimesele küsimusele vastamiseks kindlaks teha, kas niisugune funktsioon, mis dokumendil V I 1 järelikult on, puutub asjasse ka selle hindamisel, kas veinipartii vastab määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõike 2 punktides a ja c osutatud veinivalmistustavadele.

51 Sellega seoses tuleb märkida, et see säte näeb ette, et nimetatud määruse VII lisa II osas loetletud tooteid ei tohi liidus turustada, kui nende puhul on kasutatud veinivalmistustavasid, mis ei ole liidus lubatud, või kui nende puhul ei ole järgitud sama määruse VIII lisas sätestatud eeskirju.

52 Mis puudutab esiteks selle keeluga hõlmatud tooteid, siis viitab määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõige 2 üldiselt selle määruse VII lisa II osas loetletud toodetele, sõltumata nende päritolukohast.

53 Nimetatud II osa „Viinamarjasaaduste kategooriad“ punktis 1 on käsitletud veini.

54 Seega tuleb asuda seisukohale, et määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõike 2 punktides a ja c ette nähtud turustamiskeeld puudutab eelkõige kolmandatest riikidest imporditud veinipartiisid.

55 Mis teiseks puudutab selles sättes silmas peetud veinivalmistustavasid, siis viitab määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõike 2 punkt a üldiselt veinivalmistustavadele, mis ei ole liidus lubatud.

56 Selle määruse artikli 80 lõike 2 punktis c on omakorda osutatud määruse VIII lisas sätestatud eeskirjadele.

57 Kuigi sama määruse VIII lisa I osa näeb ette eeskirjad muu hulgas rikastamise kohta teatavates liidu viinamarjakasvatusvööndites, mis puudutavad seega ainult liidus valmistatud veinipartiisid, on selle lisa II osas sätestatud üldisemad eeskirjad, mis kuluvad kohaldamisele ka kolmandatest riikidest pärit veinide suhtes.

58 Sellest järeldub, et nagu ka määruse nr 1308/2103 artikli 90 lõikes 2, on selle määruse artikli 80 lõike 2 punktides a ja c nähtud ette nõuded seoses niisuguste teatavate veinivalmistustavade järgimisega, millele peavad vastama eelkõige kolmandatest riikidest pärit veinipartiid, kuna viimati nimetatud säte kehtestab sellised nõuded mitte nende importimise, vaid nende liidus turustamise suhtes.

59 Kuigi tingimused, mis on ette nähtud vastavalt määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõike 2 punktides a ja c ning artikli 90 lõikes 2, on esitatud erinevalt, kuivõrd esimene neist sätetest näeb ette liidu tasandil lubatud veinivalmistustavade ja selle määruse VIII lisas sätestatud eeskirjade järgimise, samas kui teine käsitleb veinivalmistustavasid, mida liit on selle määruse alusel lubanud, või – enne komisjonipoolset niisugustele tavadele loa andmist – OIV soovitatud ja avaldatud veinivalmistustavasid, tuleb asuda seisukohale, et mis puudutab liitu imporditud veinipartiisid, siis võib dokument V I 1 osutuda kasulikuks selle kontrollimisel, kas need partiid vastavad määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõike 2 punktides a ja c sätestatud eeskirjadele.

60 Nimelt tuleb esimesena märkida, et nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 49, on määruse nr 555/2008 artikli 43 alusel liitu imporditud veinipartii kohta koostatud dokumendis V I 1 sisalduv sertifikaat, mille kohaselt see partii valmistati kooskõlas liidu heakskiidetud veinivalmistustavadega, teataval määral asjakohane hindamaks selle partii vastavust nendele veinivalmistustavadele.

61 Lisaks nähtub määruse nr 1308/2013 artikli 90 lõikest 2 koostoimes sama määruse artikli 80 lõikega 3, et komisjoni ülesanne on anda veinivalmistustavadele liidu tasandil luba viimati nimetatud sätte alusel.

62 Selle määruse artikli 80 lõike 3 punktis f on aga täpsustatud, et komisjon, andes luba veinivalmistustavade kasutamiseks, järgib üldeeskirju, milles käsitletakse VIII lisas sätestatud veinivalmistustavasid ja eeskirju.

63 Teiseks tuleb märkida, et kuigi määruse nr 555/2008 artikli 43 alusel liitu imporditud veinipartii kohta koostatud dokumendis V I 1 sisalduv sertifikaat võib puudutada üksnes selle partii vastavust OIV soovitatud ja avaldatud veinivalmistustavadele, tuleb märkida, et Euroopa Kohus on otsustanud, et OIV soovitused on eriti asjakohased, mis puudutab veinivalmistustavasid käsitlevaid liidu õigusnorme (vt selle kohta 7. oktoobri 2014. aasta kohtuotsus Saksamaa *vs.* nõukogu, C-399/12, EU:C:2014:2258, punktid 61–64).

64 Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et sertifikaat, mis sisaldub dokumendis V I 1, mis on määruse nr 555/2008 artikli 43 alusel koostatud liitu imporditud veinipartii kohta, ja mille kohaselt see partii valmistati kooskõlas OIV soovitatud ja avaldatud veinivalmistustavadega või liidu lubatud veinivalmistustavadega, on teataval määral asjakohane selle partii vastavuse hindamisel määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõike 2 punktide a ja c nõuetele.

65 Sellegipoolest tuleb ühelt poolt märkida, et kuigi selle määruse artikli 90 lõikest 3 nähtub, et liidu seadusandja nägi sõnaselgelt ette, et niisugune sertifikaat võimaldab kontrollida, kas asjaomane veinipartii vastab selle määruse artikli 90 lõikes 2 osutatud veinivalmistustavadele, ei ole ta seoses määruse artikli 80 lõike 2 punktides a ja c ette nähtud turustamiskeeluga andnud sellist toimet sertifikaadile, mille on pealegi koostanud kolmanda riigi asutus.

66 Teiselt poolt, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 39 märkis, võib veinipartii vastuolu liidu õiguse järgi lubatud veinivalmistustavadega tuleneda asjaoludest, mis on hilisemad selle partii kohta dokumendi V I 1 väljastamisest ja mis võivad eelkõige toimuda selle partii veo käigus.

67 Kuna aga määruse nr 555/2008 artikli 43 lõikes 1 ette nähtud dokumendis V I 1 sisalduva sertifikaadi väljastasid selle partii päritoluliikmesriigi pädevad asutused, et täita vastava partii liitu importimiseks nõutavaid tolliformaalsusi, võib sellise sertifikaadi koostamise ja asjaomase partii liidu territooriumil turustamise vahele jääda märkimisväärne ajavahemik.

68 Neid asjaolusid arvestades ei saa asuda seisukohale, et sellise sertifikaadi olemasolu iseenesest võimaldab tuvastada, et veinipartii vastab liidu õigusega lubatud veinivalmistustavadele.

69 Kõigist eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et esimesele küsimusele tuleb vastata, et määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõike 2 punkte a ja c ning artikli 90 lõike 3 punkti a tuleb tõlgendada nii, et sertifikaat, mis sisaldub dokumendis V I 1, mis on koostatud liitu imporditava veini partii kohta vastavalt määruse nr 555/2008 artiklile 43 ja mille kohaselt vastav partii toodeti OIV soovitatud ja avaldatud või liidu poolt lubatud veinivalmistustavadega, on asjakohane selle partii kooskõla hindamisel määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõike 2 punktides a ja c nimetatud veinivalmistustavadega, ent ei ole siiski üksi piisav sellise kooskõla tõendamiseks.

Teine küsimus

70 Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas liidu õigust tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, milles on nähtud ette, et kui isik, kes turustab selles liikmesriigis kolmandast riigist imporditud veinipartiid, mis ei vasta määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõike 2 punktis a või c nimetatud veinivalmistustavadele, esitab selle partii kohta väljastatud dokumendi V I 1, mis kinnitab, et see partii valmistati vastavalt OIV soovitatud ja avaldatud veinivalmistustavadele või liidu lubatud veinivalmistustavadele, siis lasub kohustus tõendada, et see kaupleja on süüdi sama määruse artikli 80 lõikes 2 sätestatud turustamiskeelu rikkumises, selle liikmesriigi pädeval ametivõimul.

71 Nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktides 51–57, keelavad määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõike 2 punktid a ja c liidus turustada kolmandatest riikidest imporditud veinipartiisid, mis on valmistatud niisuguse veinivalmistustava alusel, mis ei ole liidus lubatud või mis ei vasta selle määruse VIII lisas sätestatud eeskirjadele.

72 Lisaks näeb määruse nr 1306/2013 artikli 89 lõige 4 ette, et liikmesriigid kohaldavad liidu veinisektori eeskirjade rikkumise korral proportsionaalseid, tõhusaid ja hoiatavaid halduskaristusi. Selles sättes on siiski täpsustatud, et neid karistusi ei kohaldata määruse artikli 64 lõike 2 punktides a–d kirjeldatud juhtudel ega ka juhul, kui rikkumine on ebaoluline.

73 Nimetatud määruse artikli 64 lõike 2 punktis d on sätestatud, et liikmesriigid ei või kohaldada karistusi, kui asjaomane isik suudab pädevale asutusele rahuldaval viisil tõendada, et ta ei ole süüdi lõikes 1 osutatud kohustustega seotud mittevastavuses, või kui pädev asutus on jõudnud muul viisil veendumuseni, et asjaomane isik ei ole süüdi.

74 Seega tuleneb määruse nr 1306/2013 artikli 64 lõike 2 punktist d koostoimes selle määruse artikli 89 lõikega 4 ning määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõikega 2, et liikmesriigid peavad ette nägema proportsionaalsed, tõhusad ja hoiatavad karistused juhuks, kui viimati nimetatud sättes ette nähtud turustamiskeeldu ei täideta, kuid selliseid karistusi ei või kohaldada, kui on tõendatud, et asjaomane isik ei ole süüdi.

75 Kuna nendes määrustes ei ole täpsemaid sätteid, mis puudutaksid muu hulgas tõendite kogumist, tuleb menetlusautonoomia põhimõtte alusel ning võrdväärsuse ja tõhususe põhimõtte kohaselt iga liikmesriigi riigisiseses õiguskorras kehtestada tõendite kogumise kord, vastuvõetavad tõendid või tõendite tõendusjõu hindamist reguleerivad põhimõtted ning nõutav tõendatuse tase (vt analoogia alusel 21. juuni 2017. aasta kohtuotsus W jt, C-621/15, EU:C:2017:484, punktid 24 ning 25).

76 Sellegipoolest ei tohi selliselt ette nähtud riigisisesed tõendite kogumise ja hindamise eeskirjad olla niisugused, mis kahjustavad määruses nr 1306/2013 sõnaselgelt ette nähtud tõendamiskoormise jagamise põhimõtet (vt analoogia alusel 21. juuni 2017. aasta kohtuotsus W jt, C-621/15, EU:C:2017:484, punkt 27).

77 Määruse nr 1306/2013 artikli 64 lõike 2 punktis d on aga täpsustatud, et isik, kellele heidetakse ette määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõikes 2 ette nähtud turustamiskeelu rikkumist, peab tõendama, et ta ei ole seda keeldu rikkudes süüliselt käitunud.

78 Lisaks, kuigi on tõsi, et määruse nr 1306/2013 artikli 64 lõike 2 punktist d tuleneb, et pädev asutus ei tohi määrata karistust, kui ta on jõudnud muul viisil veendumuseni, et asjaomane isik ei ole süüdi, ei saa see kohustus võtta arvesse selle asutuse käsutuses olevaid tõendeid tähendada, et põhimõtteliselt peab asutus enne niisugusele isikule karistuse määramist tõendama tema süüd.

79 Sellega seoses ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktides 65–68 esitatud kaalutlustest, et isik, kellele heidetakse ette, et ta on rikkunud määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõike 2 punktides a ja c ette nähtud turustamiskeeldu, ei saa kehtivalt eeldada, et ta järgis seda keeldu üksnes seetõttu, et tal on asjaomase veinipartii kohta dokumendis V I 1 sisalduv sertifikaat, ning järelikult ei saa see isik üksnes niisuguse dokumendi esitamisega tõendada, et ta ei ole sellist keeldu rikkunud.

80 Sellest järeldub, et määruse nr 1306/2013 artikli 64 lõike 2 punkti d tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus riigisisesed õigusnormid, mis panevad pädevatele asutustele kohustuse tõendada asjaomase isiku süüd, sealhulgas juhul, kui need õigusnormid näevad ette tõendamiskoormise sellise jaotuse üksnes juhul, kui see isik on esitanud asjaomase veinipartii kohta koostatud dokumendi V I 1, mis kinnitab, et see partii valmistati vastavalt OIV soovitatud ja avaldatud või liidu lubatud veinivalmistustavadele.

81 Kõikidest eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et teisele küsimusele tuleb vastata, et määruse nr 1306/2013 artikli 89 lõiget 4 koostoimes sama määruse artikli 64 lõike 2 punktiga d ja määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõikega 2 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, milles on nähtud ette, et kui isik, kes turustab selles liikmesriigis kolmandast riigist imporditud veinipartiid, mis ei vasta määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõike 2 punktis a või c

nimetatud veinivalmistustavadele, esitab selle partii kohta väljastatud dokumendi V I 1, mis kinnitab, et see partii valmistati vastavalt OIV soovitatud ja avaldatud veinivalmistustavadele või liidu lubatud veinivalmistustavadele, siis lasub kohustus tõendada, et see kaupleja on süüdi sama määruse artikli 80 lõikes 2 sätestatud turustamiskeelu rikkumises, selle liikmesriigi pädeval ametivõimul.

Kohtukulud

82 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007, artikli 80 lõike 2 punkte a ja c ning artikli 90 lõike 3 punkti a tuleb tõlgendada nii, et sertifikaat, mis sisaldub dokumendis V I 1, mis on koostatud liitu imporditava veini partii kohta vastavalt komisjoni 27. juuni 2008. aasta määruse (EÜ) nr 555/2008, milles sätestatakse veinituru ühist korraldust käsitleva nõukogu määruse (EÜ) nr 479/2008 üksikasjalikud rakenduseeskirjad veinisektoris seoses toetusprogrammide, kolmandate riikidega kauplemise, tootmisvõimsuse ja kontrollidega, artiklile 43 ja mille kohaselt vastav partii toodeti OIV soovitatud ja avaldatud või liidu poolt lubatud veinivalmistustavadega, on asjakohane selle partii kooskõla hindamisel määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõike 2 punktides a ja c nimetatud veinivalmistustavadega, ent ei ole siiski üksi piisav sellise kooskõla tõendamiseks.**

2. **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008, artikli 89 lõiget 4 koostoimes sama määruse artikli 64 lõike 2 punktiga d ning määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõikega 2 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, milles on nähtud ette, et kui isik, kes turustab selles liikmesriigis kolmandast riigist imporditud veinipartiid, mis ei vasta määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõike 2 punktis a või c nimetatud veinivalmistustavadele, esitab selle partii kohta väljastatud dokumendi V I 1, mis kinnitab, et see partii valmistati vastavalt OIV soovitatud ja avaldatud veinivalmistustavadele või liidu lubatud veinivalmistustavadele, siis lasub kohustus tõendada, et see kaupleja on süüdi määruse nr 1308/2013 artikli 80 lõikes 2 sätestatud turustamiskeelu rikkumises, selle liikmesriigi pädeval ametivõimul.**

Allkirjad